ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ JEAN MISCHO της 7ης Μαΐου 1987 *

Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

1. Το Hoge Raad των Κάτω Χωρών υπέβαλε στο Δικαστήριο προδικαστικό ερώτημα επ' ευκαιρία αναιρέσεως που άσκησε το Bestuur van de Sociale Verzekeringsbank (στο εξής: BSV) στο πλαίσιο διαφοράς του με τους συζύγους De Rijke. Το ερώτημα αφορά την ερμηνεία του παραρτήματος VI, τίτλος I (από την 1η Ιανουαρίου 1986, τίτλος Θ), παράγραφος 2, στοιχείο γ), του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 1971 περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας [1].

2. Σύμφωνα με το άρθρο 89 του εν λόγω κανονισμού, το παράρτημα VI περιέχει τις ειδικές περιπτώσεις εφαρμογής των νομοθεσιών ορισμένων κρατών μελών, μεταξύ των οποίων, στον τίτλο Θ, παράγραφος 2, της ολλανδικής νομοθεσίας περί της γενικής ασφαλίσεως γήρατος (στο εξής: AOW, Algemene Ouderdomswet).

3. Το Hoge Raad επιθυμεί να πληροφορηθεί αν το γεγονός ότι ορισμένες περίοδοι πρέπει να θεωρηθούν, βάσει της παραγράφου 2, στοιχείο γ), του προαναφερθέντος παραρτήματος, ως περίοδοι ασφαλίσεως έναντι της έγγαμης γυναίκας, της οποίας ο σύζυγος δικαιούται συντάξεως δυνάμει του AOW, παρέχει στην ενδιαφερομένη το δικαίωμα, δυνάμενο να αντιταχθεί στα αρμόδια ολλανδικά όργανα, *να θεωρείται και να τυγχάνει μεταχειρίσεως ως ασφαλισμένη βάσει του AOW* κατά τη διάρκεια αυτών των ιδίων περιόδων, ακόμα και αν οι τελευταίες *δεν αποτελούν περιόδους ασφαλίσεως κατά την έννοια του AOW* και των εθνικών διατάξεων που εκδόθηκαν για την εφαρμογή του.

4. Δεδομένου ότι η παράγραφος 2 του τίτλου Θ του παραρτήματος VI αποτέλεσε πρόσφατα το αντικείμενο δύο αποφάσεων του Δικαστηρίου υπό ημερομηνία 25 Φεβρουαρίου 1986 (υπόθεση 254/84, De Jong κατά BSV, Συλλογή 1986, σ. 671, ιδίως σ. 676, και υπόθεση 284/84, Spruyt κατά BSV, Συλλογή 1986, σ. 685, ιδίως σ. 693), δεν θα εκθέσω τις λεπτομέρειες ούτε της εν λόγω ολλανδικής νομοθεσίας ούτε της σχετικής κοινοτικής κανονιστικής ρύθμισης.

5. Προκειμένου όμως να καταστήσω αντιληπτή τη συνέχεια της εκθέσεως είμαι υποχρεωμένος να συνοψίσω κατά ποίο τρόπο αυτά τα κείμενα εφαρμόστηκαν στην περίπτωση των συζύγων De Rijke.

6. Οι σύζυγοι De Rijke έχουν αμφότεροι την ολλανδική ιθαγένεια και κατώκησαν χωρίς διακοπή στις Κάτω Χώρες μέχρι τις 12 Ιουλίου 1978 οπότε εγκατέστησαν την κατοικία τους στη Γαλλία.

7. Όταν συμπλήρωσε το 65ο της ηλικίας του, στις 14 Ιουλίου 1981, χορηγήθηκε στον De Rijke από το BSV, βάσει του AOW, *πλήρης σύνταξη γήρατος εγγάμου ανδρός*. Δικαιούνταν, επομένως, στο σύνολό τους, για τον εαυτό του και τη σύζυγό του, των μεταβατικών πλεονεκτημάτων που θεσπίστηκαν για να λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι ο AOW δεν τέθηκε σε ισχύ παρά την 1η Ιανουαρίου 1957 και ότι, κατά συνέπεια, επί των προσώπων που συμπλήρωσαν το 15ο έτος της ηλικίας τους πριν απ' αυτή την ημερομηνία, έπρεπε καταρχήν να εφαρμοστεί μείωση του ανωτάτου ορίου, όπως προβλέπει το άρθρο 10 του AOW.

* Μετάφραση από τα γαλλικά.

1 — Στην αρχική διατύπωση αυτού του κανονισμού, που δημοσιεύτηκε στην ΕΕ ειδ. έκδ. 05/001, σ. 73 και επ., επρόκειτο περί του παραρτήματος V, τίτλος ΣΤ, παράγραφος 2, στοιχείο γ).

8. Δεδομένου ότι ο De Rijke, ως δικαιούχους αποζημιώσεως που του χορηγήθηκε πριν από την αναχώρησή του για τη Γαλλία, βάσει του ολλανδικού νόμου περί της ασφαλίσεως της ανικανότητας προς εργασία, παρέμενε υποχρεωτικά ασφαλισμένος στο σύστημα του AOW, επωφελήθηκε, *για τον εαυτό του* των διατάξεων του βασιλικού διατάγματος της 20ής Δεκεμβρίου 1956 που εκδόθηκε βάσει του άρθρου 45 του AOW, που εξομοιώνουν ορισμένες περιόδους ασφαλίσεως εκτός των Κάτω Χωρών με περιόδους κατοικίας που πραγματοποιήθηκαν στη χώρα.

9. *Για τη σύζυγό του* το BSV έκρινε ότι η υπαγωγή της στον AOW έληξε με την αναχώρησή της για τη Γαλλία, αλλά έλαβε υπόψη την περίοδο από 2ας Ιουλίου 1978 (αναχώρηση από τις Κάτω Χώρες) έως τις 14 Ιουλίου 1981 (συμπλήρωση από το σύζυγο του 65ου έτους της ηλικίας του) βάσει του παραρτήματος VI, τίτλος Θ, παράγραφος 2, στοιχείο γ), του κανονισμού 1408/71.

10. Στις 25 Μαΐου 1981, η De Rijke ζήτησε να παραμείνει ασφαλισμένη προαιρετικώς στο σύστημα του AOW για την περίοδο από 14ης Ιουλίου 1981 έως 6ης Ιουλίου 1984 (ημερομηνία συμπληρώσεως του 65ου έτους της ηλικίας της). Αν γινόταν δεκτή αυτή η αίτηση, η De Rijke θα ήταν σε θέση να επωφεληθεί, σε περίπτωση θανάτου του συζύγου της, των ιδίων διατάξεων του βασιλικού διατάγματος του 1956. Αυτό θα επέτρεπε επίσης να αποφευχθούν οι αρνητικές συνέπειες που φαίνεται ότι πρέπει να προκύψουν, για τους συζύγους De Rijke, από τη μεταφορά της κατοικίας τους στο Μονακό, από τις 15 Οκτωβρίου 1982. Στο πλαίσιο της υπό κρίση υποθέσεως δεν είναι απαραίτητο να εξεταστούν τα αίτια που οδήγησαν την De Rijke να υποβάλει την αίτησή της, ούτε τα προβλήματα που μπορεί να προκύψουν από το γεγονός ότι οι σύζυγοι De Rijke εγκαταστάθηκαν τελικά σε έδαφος στο οποίο οι διατάξεις της Συνθήκης περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων πιθανώς δεν εφαρμόζονται. Σημειώνω απλώς ότι η αίτηση υποβλήθηκε πριν από αυτή την αναχώρηση.

11. Δυνάμει του άρθρου 1 του βασιλικού διατάγματος της 22ας Δεκεμβρίου 1971, περί προαιρετικής εισφοράς βάσει του AOW και του νόμου περί της γενικής ασφαλίσεως των χηρών και ορφανών, η αίτηση υπαγωγής προαιρετικώς πρέπει να υποβάλλεται εντός προθεσμίας ενός έτους από της ημερομηνίας λήξεως της υποχρεωτικής ασφαλίσεως του ενδιαφερομένου.

12. Το ουσιαστικό ζήτημα που τίθεται στην υπό κρίση υπόθεση είναι πότε άρχισε να τρέχει αυτή η προθεσμία:

— στις 2 Ιουλίου 1978, ημερομηνία αναχωρήσεως της De Rijke για τη Γαλλία, από την οποία έπαυσε να είναι ασφαλισμένη δυνάμει του άρθρου 6 του AOW (όπως υποστηρίζει το BSV),

— ή στις 14 Ιουλίου 1981, οπότε ο De Rijke συμπλήρωσε το 65ο έτος της ηλικίας του και από την οποία ημερομηνία δεν μπορούσε πλέον να επωφεληθεί της παραγράφου 2, στοιχείο γ), του τίτλου Θ του παραρτήματος VI του κανονισμού 1408/71 (όπως έκρινε το Centrale Raad Van Beroep με την απόφαση κατά της οποίας το BSV άσκησε αναίρεση);

13. Το Hoge Raad, με το ερώτημα που υπέβαλε στο Δικαστήριο, τοποθετούμενο στο πλαίσιο αυτών των πραγματικών περιστατικών, ζητεί να πληροφορηθεί αν η περίοδος μεταξύ αυτών των δύο ημερομηνιών, που πρέπει να ληφθεί υπόψη (και πράγματι ελήφθη υπόψη) ως περίοδος ασφαλίσεως βάσει του παραρτήματος VI του κανονισμού 1408/71 προς υπολογισμό της συντάξεως του συζύγου, πρέπει εξ αυτού του γεγονότος να θεωρηθεί επίσης ως πραγματική περίοδος ασφαλίσεως βάσει του AOW.

14. Το BSV, η ολλανδική κυβέρνηση και η Επιτροπή, που μόνοι κατέθεσαν γραπτές προτάσεις στην παρούσα διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου θεωρούν και οι τρεις ότι το Δικα-

στήριο ήδη απάντησε *σιωπηρώς* σ' αυτό το ερώτημα με την προαναφερθείσα απόφαση της 25ης Φεβρουαρίου 1986 στην υπόθεση 274/84 (De Jong κατά BSV).

15. Εντούτοις, δεν είμαι απόλυτα πεπεισμένος ότι σ' αυτή την υπόθεση το Δικαστήριο έλαβε πράγματι θέση ως προς τη νομική φύση της περιόδου που αφορά η παράγραφος 2, στοιχείο γ), του παραρτήματος VI. Θεωρώ μάλλον ότι το Δικαστήριο θέλησε απλώς να αποκλείσει ένας ιδιώτης, με το συνδυασμένο αποτέλεσμα του μεταβατικού εθνικού συστήματος και του στοιχείου γ), να μπορέσει να αποκτήσει το ευεργέτημα του εθνικού μεταβατικού συστήματος, σχετικά με περιόδους για τις οποίες ούτε οι προϋποθέσεις του εθνικού συστήματος ούτε οι προϋποθέσεις της κοινοτικής κανονιστικής ρύθμισης [συγκεκριμένα του στοιχείου γ)] πληρούνται (βλέπε σκέψεις 10 και 16 της αποφάσεως De Jong).

16. Θεωρώ ωστόσο ότι το ουσιώδες του συλλογισμού που ακολούθησε το Δικαστήριο στην υπόθεση De Jong εφαρμόζεται επίσης στην προκειμένη περίπτωση.

17. Το Δικαστήριο υπέμνησε ότι, κατά τη νομολογία του, εναπόκειται στη νομοθεσία κάθε κράτους μέλους να καθορίσει τους όρους του δικαιώματος ή της υποχρεώσεως υπαγωγής σε σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως ή σε έναν κλάδο παρόμοιου συστήματος, εφόσον δεν γίνεται σχετικά διάκριση μεταξύ υπηκόων του οικείου κράτους και υπηκόων των άλλων κρατών μελών [2].

18. Οι όροι υπαγωγής περιλαμβάνουν τα σχετικά με τη λήξη της υπαγωγής στο σύστημα ζητήματα [3].

2 — Απόφαση της 24ης Απριλίου 1980 στην υπόθεση 110/79, Coonan, Rec. 1980, σ. 1445.

3 — Απόφαση της 12ης Ιουλίου 1979 στην υπόθεση 266/78, Brunori, Rec. 1979, σ. 2705, σκέψη 6.

19. Το Hoge Raad γνωρίζει καλώς αυτή τη νομολογία του Δικαστηρίου και ερωτά, με το δεύτερο ερώτημά του, αν αυτή η αρχή έχει εφαρμογή και σε περίπτωση όπως αυτή της De Rijke.

20. Έχω τη γνώμη ότι η απάντηση σ' αυτό το ερώτημα πρέπει να είναι καταφατική. Επομένως, πρέπει να γίνει αναφορά στην ολλανδική νομοθεσία για να διαπιστωθεί αν, μετά τη μεταφορά της κατοικίας της σε άλλο κράτος μέλος, η De Rijke παρέμεινε υποχρεωτικά ασφαλισμένη στο σύστημα του AOW, αν έπαυσε να υπάγεται σ' αυτό ή υπό ποίους όρους μπόρεσε να διατηρήσει προαιρετικώς την υπαγωγή της σ' αυτό το σύστημα.

21. Ο κανονισμός 1408/71 δεν θα μπορούσε, επομένως, να έχει σημασία στην παρούσα συζήτηση παρά μόνο αν αυτός ο κανονισμός μπορούσε να θεωρηθεί ότι συμπλήρωσε τις διατάξεις της ολλανδικής νομοθεσίας περί λήξεως της υποχρεωτικής υπαγωγής στο σύστημα.

22. Η ιδέα ασφαλώς ότι ένας κοινοτικός κανονισμός μπορεί να έχει παρόμοιο αποτέλεσμα προκαλεί έκπληξη. Πρέπει, όμως, παρόλα αυτά, να εξεταστεί αυτή η περίπτωση διότι βρισκόμαστε ενώπιον όλως εξαιρετικής περιπτώσεως. Το παράρτημα VI αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα κοινοτικού κανονισμού που έχει άμεση ισχύ και τιτλοφορείται « Ειδικές περιπτώσεις εφαρμογής *των νομοθεσιών ορισμένων κρατών μελών* » . Αυτό το παράρτημα έχει, επομένως, κατά κάποιο τρόπο, νόθο χαρακτήρα. Έτσι υποχρεώνει ιδίως τα διευθυντικά όργανα του Sociale Verzekeringsbank να λαμβάνουν υπόψη, κατά τον υπολογισμό καθαρώς ολλανδικών συντάξεων, περιόδους κατοικίας στην αλλοδαπή, που δεν πρέπει να λαμβάνονται υπόψη δυνάμει του ίδιου του AOW και οι οποίες δεν αποτελούν επίσης περιόδους που έχουν πραγματοποιηθεί υπό τη νομοθεσία κράτους μέλους, ικανές να αποτελέσουν αντικείμενο « συνυπολογισμού » βάσει των σχετικών διατάξεων του κανονισμού 1408/71. Μπορεί επομένως, να γεννηθεί το

ερώτημα μήπως οι περίοδοι που πρέπει να ληφθούν υπόψη δυνάμει του παραρτήματος VI δεν θα μπορούσαν, ενδεχομένως, να αποτελέσουν περιόδους υπαγωγής στον AOW.

23. Για να διευκρινιστεί αυτό το ζήτημα πρέπει πριν απ' όλα να γίνει υπόμνηση, όπως το έπραξε το Δικαστήριο στις υποθέσεις Spruyt και De Jong, του ότι « οι διατάξεις του κανονισμού 1408/71 και ειδικότερα εκείνες του παραρτήματος VI, που θεσπίστηκαν κατ' εφαρμογή του άρθρου 51 της Συνθήκης, πρέπει να ερμηνευτούν υπό το φως του στόχου του άρθρου αυτού, συνιστάμενου στο να συμβάλει στην εγκαθίδρυση μιας όσο είναι δυνατό πληρέστερης εφαρμογής της ελεύθερης κυκλοφορίας των διακινούμενων εργαζομένων ... ». Ο στόχος αυτός « δεν επιτυγχάνεται αν οι εργαζόμενοι, ασκώντας το δικαίωμά τους της ελεύθερης κυκλοφορίας, αναγκάζονται να χάσουν τα πλεονεκτήματα στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης που τους αναγνωρίζει η νομοθεσία κράτους μέλους ».

24. Όμως, δεδομένου ότι στο σύστημα του AOW το κύριο κριτήριο, συστατικό της ασφαλίσεως, είναι το κριτήριο της κατοικίας στις Κάτω Χώρες και δεδομένου ότι το άρθρο 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 1408/71 καθιέρωσε την αρχή της άρσεως των εθνικών ρητρών κατοικίας, το παράρτημα VI, τίτλος Θ, παράγραφος 2, του κανονισμού 1408/71, ακριβώς για να λάβει υπόψη αυτό το στόχο, προβλέπει τη χορήγηση ορισμένων μεταβατικών παροχών στον εργαζόμενο και τη σύζυγό του, ακόμα και αν δεν συγκεντρώνουν τους όρους κατοικίας που ορίζει ο AOW για τη χορήγηση αυτών των παροχών. Αναφέρομαι εδώ στο συλλογισμό που ακολούθησε το Δικαστήριο στις σκέψεις 20 και 21 της προαναφερθείσας απόφασης Spruyt.

25. Στην ίδια απόφαση το Δικαστήριο έκρινε ότι « το στοιχείο α) της παραγράφου 2... αποσκοπεί στην άρση των εμποδίων που μπορεί να ανακύψουν από το άρθρο 43 του AOW για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, τα οποία, αφού κατοίκησαν ή εργάστηκαν στις Κάτω Χώρες, επιθυμούν να μεταβούν σε άλλο κράτος μέλος » (σκέψη 22) και « η διάταξη του στοιχείου γ) ... [αποσκοπεί] τη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων που προέρχονται από άλλα κράτη μέλη και εγκαθίστανται στις Κάτω Χώρες, ενώ η σύζυγός τους μένει στη χώρα καταγωγής της, επιτρέποντας το συνυπολογισμό υπέρ αυτής των περιόδων κατοικίας της σε άλλο κράτος μέλος » (σκέψη 23).

26. Μπορεί να θεωρηθεί ότι το στοιχείο γ), λόγω της γενικής του διατυπώσεως, καλύπτει επίσης την περίπτωση των γυναικών που έχουν γεννηθεί στις Κάτω Χώρες και που μεταφέρουν την κατοικία τους σε άλλο κράτος μέλος.

27. Βρισκόμαστε εδώ ενώπιον διατάξεων οι οποίες, όπως το σύνολο του κανονισμού 1408/71, έχουν για σκοπό να αποφευχθεί όπως εργαζόμενοι « *χάσουν* τα πλεονεκτήματα στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης που τους αναγνωρίζει η νομοθεσία κράτους μέλους »[4] λόγω μετακινήσεώς τους.

28. Το *αντικείμενο* του παραρτήματος VI και ιδίως του στοιχείου γ) δεν συνίσταται, επομένως, στο να διασφαλίσει στις συζύγους των ολλανδών εργαζομένων που μετακινούνται τη δυνατότητα να συνεχίσουν σωρεύοντας αυτομάτως *νέα* δικαιώματα δυνάμει της ολλανδικής νομοθεσίας. Αυτός ο σκοπός μπορεί να επιτευχθεί μέσω συνεχιζόμενης προαιρετικής ασφάλισης.

29. Με άλλα λόγια, το γεγονός ότι ένας ολλανδός υπήκοος, κατοικώντας σ' άλλο κράτος μέλος, δεν μπορεί πλέον να αποκτήσει νέα δικαιώματα επί παροχών βάσει του ολλανδικού συστήματος κοινωνικής ασφαλίσεως,

4 — Βλέπε σκέψη 19 της απόφασης Srtygt, που προαναφέρθηκε, και σκέψη 15 της απόφασης De Jong, που προαναφέρθηκε.

δεν συνιστά *εμπόδιο στην ελεύθερη κυκλοφορία*, εφόσον ο ενδιαφερόμενος, αφού ορίσει την κατοικία του σε άλλο κράτος μέλος, δεν χάνει για το λόγο αυτό τα δικαιώματα που απέκτησε προηγουμένως στο ολλανδικό έδαφος ούτε αδυνατεί να αποκτήσει παρόμοια δικαιώματα για περιόδους που έχει ήδη πραγματοποιήσει σ' αυτό το έδαφος, για μόνο το λόγο ότι δεν κατοικεί πλέον σ' αυτό. Και ούτε το ένα ούτε το άλλο συμβαίνει βάσει του AOW στην περίπτωση της De Rijke, η οποία διατηρεί τα κεκτημένα από αυτήν δικαιώματα. Δεν αποκτά νέα δικαιώματα από τη στιγμή που δεν πληροί πλέον τον όρο κατοικίας, εκτός αν παρατείνει την υπαγωγή της προαιρετικώς.

30. Θα μπορούσε ενδεχομένως να προκληθεί παρανόηση από την επιπόλαια ανάγνωση των αποφάσεων Camera-Caraciollo [5] και Gilletti [6] όπου το Δικαστήριο χρησιμοποίησε τις εκφράσεις « κτήση δικαιώματος » και « γένεση του δικαιώματος επί των παροχών ». Δεν υφίσταται αμφιβολία, κατά τη γνώμη μου, ότι το Δικαστήριο είχε υπόψη του σ' αυτές τις αποφάσεις δικαιώματα που προκύπτουν από περιόδους υπαγωγής σε ασφαλιστικό σύστημα τα οποία έχουν πραγματοποιηθεί σε άλλο κράτος μέλος προ της μεταφοράς της κατοικίας και όχι την « κτήση » ή τη « γένεση » *νέων* δικαιωμάτων βάσει περιόδων που δεν πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με τη νομοθεσία αυτού του κράτους.

31. Μπορεί, επομένως, να γίνει δεκτό ότι δεν θα ήταν σύμφωνο με το σκοπό του παραρτήματος VI η De Rijke να μπορεί, βάσει των μόνων διατάξεων αυτού, να συνεχίζει την υπαγωγή της στο ολλανδικό γενικό σύστημα ασφαλίσεως γήρατος.

32. Τέλος, η ίδια η διατύπωση του άρθρου VI τείνει να επιβεβαιώσει ότι ο κοινοτικός νομοθέτης δεν είχε την πρόθεση — αν υποτεθεί ότι είχε αρμοδιότητα — να προσδώσει τέτοιο αποτέλεσμα στις εν λόγω διατάξεις.

33. Διαπιστώνω πράγματι στο άρθρο 2 του τίτλου Θ ότι χρησιμοποιούνται οι ακόλουθες εκφράσεις:

— « ως περίοδοι ασφαλίσεως, που πραγματοποιήθησαν δυνάμει της ολλανδικής νομοθεσίας περί της γενικής ασφαλίσεως γήρατος, θεωρούνται επίσης » [στοιχείο α)]·

— « λαμβάνονται επίσης υπόψη ως περίοδοι ασφαλίσεως » [στοιχείο γ)].

Αυτές οι δύο εκφράσεις θεωρώ ότι είναι ισοδύναμες.

Περαιτέρω, στο στοιχείο ε) συναντούμε το ακόλουθο κείμενο:

« Όσον αφορά τη γυναίκα η οποία έχει παντρευτεί, και της οποίας ο σύζυγος *είχε υπαχθεί στην ολλανδική νομοθεσία* περί της γενικής ασφαλίσεως γήρατος, ή *θεωρείται ότι έχει συμπληρώσει περιόδους ασφαλίσεως* δυνάμει των διατάξεων του στοιχείου α) ... ».

34. Αυτό το κείμενο δεικνύει κατ' εμέ κατά τρόπο επαρκώς σαφή ότι ο νομοθέτης θέλησε να προβεί σε διάκριση μεταξύ των περιόδων κατά τις οποίες ένα πρόσωπο υπαγόταν πράγματι στην ολλανδική νομοθεσία, υπαγόταν δηλαδή στο σύστημα του AOW, και των περιόδων που πρέπει απλώς να ληφθούν υπόψη κατά τον υπολογισμό των δικαιωμάτων επί συντάξεως.

35. Λογικώς, η έκφραση « θεωρείται ότι έχει συμπληρώσει περιόδους ασφαλίσεως », που χρησιμοποιείται στο στοιχείο ε) μόνο για τις περιόδους που αφορά το στοιχείο α), πρέπει επίσης να έχει εφαρμογή και στις περιπτώσεις

5 — Απόφαση της 10ης Ιουνίου 1982, στην υπόθεση 92/81, Συλλογή 1982, σ. 2213, σκέψη 14.

6 — Απόφαση της 24ης Φεβρουαρίου 1987, στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 379 έως 381/85 και 93/86, Συλλογή 1987, σ. 955, σκέψεις 15 και 17.

που αφορά το στοιχείο γ), εφόσον και εκεί γίνεται λόγος περί περιόδων που λαμβάνονται υπόψη « ως περίοδοι ασφαλίσεως ».

36. Είναι, επομένως, δυνατό να συναχθεί το συμπέρασμα ότι το κείμενο του κοινοτικού δικαίου που έχει υποβληθεί στην ερμηνεία του Δικαστηρίου δεν υποχρεώνει (και αν ακόμη υποτεθεί ότι μπορούσε να το πράξει) τις ολλανδικές αρχές να θεωρήσουν τις περιπτώσεις που αφορά το στοιχείο γ) ως περιόδους υπαγωγής στο ασφαλιστικό σύστημα ούτε, συνεπώς, να λαμβάνουν αυτές τις περιπτώσεις υπόψη για να καθορίσουν το χρονικό σημείο κατά το οποίο έληξε η προθεσμία για την υποβολή αιτήσεως προαιρετικής υπαγωγής στο σύστημα.

37. Αυτός ο συλλογισμός επιβεβαιώνεται εξάλλου από το κείμενο του στοιχείου στ) της ίδιας διατάξεως που μας πληροφορεί ότι περίοδοι τις οποίες αφορούν τα στοιχεία α) και γ) δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της συντάξεως γήρατος παρά μόνο αν ο ενδιαφερόμενος κατώκησε επί έξι έτη στο έδαφος ενός ή περισσοτέρων κρατών μελών μετά τη συμπλήρωση του 59ου έτους της ηλικίας του και εφόσον κατοικεί στο έδαφος ενός από αυτά τα κράτη μέλη. Όμως, δύσκολα μπορώ να κατανοήσω ότι το Συμβούλιο, με τη συμμετοχή των εκπροσώπων των Κάτω Χωρών, θέλησε ή μπόρεσε, μέσω του στοιχείου στ), να αφαιρέσει από έναν ασφαλισμένο τα πλεονεκτήματα που απορρέουν από πραγματική περίοδο υπαγωγής σε ασφαλιστικό σύστημα εκ μόνου του γεγονότος ότι ο ασφαλισμένος μετέφερε την κατοικία του σε κράτος μη μέλος της Κοινότητας. Αντιθέτως, δεν θεωρώ ότι αποκλείεται παρόμοια πλεονεκτήματα να χάνονται όταν πρόκειται περί περιόδων η λήψη υπόψη των οποίων είχε προβλεφθεί μόνο για να διευκολύνει την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων *στο εσωτερικό της Κοινότητας*.

38. Για όλους αυτούς τους λόγους προτείνω να δοθεί στο υποβληθέν από το Hoge Raad der Nederlanden ερώτημα η ακόλουθη απάντηση:

Ούτε το άρθρο 51 της Συνθήκης ΕΟΚ ούτε οι διατάξεις του κανονισμού 1408/71, και ιδίως οι διατάξεις της παραγράφου 2, στοιχείο γ), του τίτλου Θ του παραρτήματος VI, παρέχουν στην έγγαμη γυναίκα, για την οποία ορισμένες περίοδοι μεταγενέστερες της 1ης Ιανουαρίου 1957 θεωρούνται, δυνάμει αυτής της περιπτώσεως, ως περίοδοι ασφαλίσεως για τον υπολογισμό της συντάξεως την οποία δικαιούται ο σύζυγός της, δυνάμει της ολλανδικής νομοθεσίας περί γενικής ασφαλίσεως γήρατος, δικαίωμα, αντιτασσόμενο στις αρμόδιες ολλανδικές αρχές, να θεωρηθεί και να τύχει μεταχειρίσεως ως ασφαλισμένη βάσει αυτής της νομοθεσίας κατά τη διάρκεια αυτών των ιδίων περιόδων.